Yurt taraqqiyoti yo'lida birlashaylik!

Ishonch

• O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri
• Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

Кун иқтибоси

«Яшил макон» – виждонимиз, бўлажак ҳаётимиз, фарзандларимиз олдидаги масъулиятимиз.

Шавкат МИРЗИЁЕВ

Кун таассуроти

«АВТОМОБИЛСИЗ КУН» ТИРБАНДЛИКЛАРИ

Тафаккур ўзгармас экан, бари бефойда

Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги ташаббуси билан 29 март куни юртимизда «Автомобилсиз кун» акцияси ўтказилди.

Қайд этиш жоиз, ушбу акция Президентнинг 2024 йил 21 февралдаги «Ўзбекистон – 2030» стратегиясини «Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили»да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида»ги фармонига мувофиқ ташкил этилди.

Кўзланган мақсад хайрли – соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, атроф-муҳитни автомобиллардан чиқувчи зарарли газлардан ҳимоя қилиш, катта шаҳарларда транспорт воситалари тирбандлигини камайтириш, жамоат транспорти тизимини ривожлантириш масалаларига жамоатчилик эътиборини қаратиш эди.

Акцияда кўплаб амалдорлар фаол иштирок этганидан ижтимоий тармоқлар орқали хабардор бўлдик. Шунингдек, кўплаб фидойи ва ватанпарвар юртдошларимиз ҳам ушбу тадбирга ўз ҳиссасини қўшганини кўрдик, эшитдик.

Аммо... Пойтахтда кузатганларимиз мақсадни барча ҳам тўғри англамагани, ҳали бизда ташаббусли маданият шаклланмаганини намоён этмоқда.

Яъни шу куни кўчаларда пиёдадан автоулов кўп бўлди, назаримизда. Атроф машиналардан чиқаётган шовқин билан тўла. Жамоат транспортидаги ҳолат ҳам худди аввалги кунлардагидек...

Яндекс маълумотларига кўра, шу куни эрталабки соат 9:00 – 9:30 лар орасида пойтахтда тирбандликлар даражаси 6 баллни кўрсатган.

Бундан англашиладики, ихтиёрий тартиблар бизга ҳали-бери кор қилмайди. Демак, бирон бир тадбир ёки акция мажбурий тартибда ўтказилиши керак, чоғи...

Хуллас, биз жамиятни ўзгартирмоқчи эканмиз, энг аввало, ўзимиз ўзгаришимиз керак. Токи, ҳар биримизнинг тафаккуримизда ўзгариш бўлмас экан, бу каби акциялардан ҳеч қандай наф чиқмайди. Улар ҳисобот учунгина ўтказилаверади, холос.

Ғуломжон МИРАҲМЕДОВ,
Қувончбек ТЎРАЕВ (фото)
«ISHONCH» мухбирлари

Ҳа айтганча, эндиликда Ўзбекистонда ҳар ойнинг тўртинчи чоршанба куни «Автомобилсиз кун» акцияси ўтказилади. Балки кейинги сафар ўзимизни кўрсатармиз, ўзгарармиз?.. Нима дедингиз, азиз замондош?

«Ishonch» газетасининг 2024 йил 5 мартдаги 30-сонида чоп этилган «Ҳар бир мурожаат ортида инсон дарди бор...» номли мақолада «Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталарининг 2023 йилдаги мурожаатларини эътиборсиз қолдирган давлат идоралари ва ташкилотларнинг рўйхати эълон қилинган эди.

Уларда келтирилган ҳолатлар юзасидан давлат идоралари ва ташкилотлардан жавоб хатлари келмоқда.

Хусусан, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидан ҳам қуйидаги мазмунда нома келди:

Олий Мажлис Қонунчилик палатасига!

САВДО АҲЛИНИ СУҒУРТАЛАШ ВАҚТИ КЕЛМАДИМИ?

«Ishonch»га жавоб берадилар

Қонун ижодкорлигида инобатга олинади

«Ishonch» газетасининг 2024 йил 5 мартдаги 30 (4938)-сонида чоп этилган мурожаатда қайд этилган Анваржон Ҳалимовнинг «Савдо аҳлини суғурталаш вақти келмадими?» сарлавҳали мақоласи («Ishonch» газетаси, 2023 йил 22 июнь, 78-сон) Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Саноат, қурилиш ва савдо масалалари қўмитаси депутатлари иштирокида атрофлича кўриб чиқилди.

Мақола орқали кейинги йилларда мамлакатимиз бозорларида катта ёнғин ҳодисаларининг рўй бераётганлиги, бунда бозорларда содир этиладиган ёнғин хавфсизлиги ҳодисасининг олдини олиш чораларини кўриш, тадбиркорларнинг мол-мулкларига нисбатан етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш ҳамда уларнинг ўз бизнесини суғурта қилиш фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган қатор таклиф ва эътирозлар билдирилган.

Мазкур масалалар юзасидан билдирилган таклиф ва эътирозлар Саноат, қурилиш ва савдо масалалари қўмитаси депутатлари томонидан қонун ижодкорлиги ҳамда назорат-таҳлил тадбирларини ўтказиш давомида инобатга олинишини маълум қиламиз.

Шунингдек, мазкур масалаларга бефарқ бўлмаганингиз, аҳоли ўртасида дахлдорлик туйғусини шакллантиришда амалга ошираётган хайрли ишларингиз ва таклифларингиз учун «Ishonch» газетасининг таҳририятига ҳамда мақола муаллифига Олий Мажлис Қонунчилик палатаси номидан алоҳида миннатдорчилик билдирамиз.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Саноат, қурилиш ва савдо масалалари қўмитаси раиси **Н.ЖУМАЕВ**

Эълон

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ МЕҲНАТ ВА ИЖТИМОИЙ МУНОСАБАТЛАР АКАДЕМИЯСИ 2024/2025 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ ТАЪЛИМНИНГ БАКАЛАВР ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА АБИТУРИЕНТЛАР ҚАБУЛИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ!

Марказий Осиёда ягона бўлган ушбу нодавлат таълим муассасаси меҳнат ва ижтимоий муносабатлар соҳасига олий маълумотли етук кадрларни тайёрлаб беради.

2024/2025 ўқув йили Меҳнат ва ижтимоий муносабатлар Академиясининг Меҳнат соҳасини бошқариш факультетига:

* *Меҳнат муҳофазаси ва саноат хавфсизлиги*
* *Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги*
* *Инсон ресурсларини бошқариш*
* *Ижтимоий иш (соҳалар бўйича)*
* *Психология (фаолият турлари бўйича)*
* *Менежмент*
* *Юриспруденция*

йўналишларида таълим олиш учун талабалар қабул қилинади.

Академияда ўқиш ўзбек ва рус тилларида, тўлов-контракт асосида олиб борилади.

Ўқиш муддати 4 йил.

Қабул учун абитуриентлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар:

Ректор номига ариза;

Паспорт нусхаси;

Ўрта махсус маълумот тўғрисидаги диплом ёки 11-синфни битирганлиги тўғрисидаги шаҳодатноманинг нусхаси;

Абитуриентнинг 3x4 ҳажмдаги фотосурати.

Ҳужжатлар

кундузги бўлимга 2024 йил 1 апрелдан 25 августгача;

сиртқи бўлимга эса 1 апрелдан 1 октябргача Тошкент шаҳри, Мирзо Улуғбек тумани, «Алишерobод» МФЙ, Миллий боғ кўчаси, 7-уй ёки https://atso.uz электрон манзили орқали қабул қилинади.

Қабул жараёнлари тўғрисидаги батафсил маълумотларни **(71) 265-01-64, (55) 506-01-50** телефон рақамлари ва **https://atso.uz** веб-сайти орқали олишингиз мумкин.

Унутманг, Академияга ҳужжат топшириш орқали ўз келажагингиз учун улкан инвестиция киритасиз!

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси
Меҳнат ва ижтимоий муносабатлар Академияси

Кун нафаси

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 29 март куни «Яшил макон» лойиҳаси доирасидаги ишлар ҳамда чиқиндиларни бошқаришни такомиллаштириш масалалари бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев иқтисодиётни барқарор ривожлантириш ва тармоқларнинг рақобатбардошлигини ошириш масалалари муҳокамаси юзасидан йиғилиш ўтказди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 29 март куни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва куч тузилмалари раҳбарлари иштирокида жамоат хавфсизлигини таъминлаш масалалари юзасидан йиғилиш ўтказди.

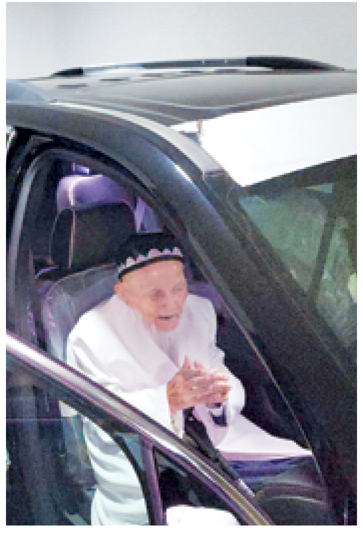

Рамазон ойи ва яқинлашиб келаётган Ҳайит байрами муносабати билан Президентимиз 108 ёшли наманганлик нуроний Иброҳимжон ҳожи ота Хўжаевга Traverse автомашинасини туҳфа қилди.

Халқаро меҳнат ташкилотининг Ишлаётган эркаклар ва аёллар учун тенг муносабатлар ва тенг имкониятлар: оилавий мажбуриятларга эга ходимлар тўғрисидаги 156-сонли Конвенцияси (Женева, 1981 йил 23 июнь) ратификация қилиниши кутилмоқда.

Шу мақсадга қаратилган қонун Сенатнинг Халқаро муносабатлар, ташқи иқтисодий алоқалар, хорижий инвестициялар ва туризм масалалари қўмитасида кўриб чиқилди.

DAVR

Baxt degani dillarning uyg‘unlashib ketishi degan so‘z.
Chingiz Aytmatov

2024-YIL 30-MART, SHANBA
№ 41 (4949)

Тошкент шаҳри — **Муҳокама**

ДАСТУРИЛАМАЛ **БЎЛМОҚДА**

Ўзбекистон Миллий университети ҳамда олий таълим муассасаси касаба уюшма қўмитаси ўртасида 2022-2024 йилларга мўлжалланган жамоа шартномасининг 2023 йилдаги ижроси юзасидан конференция ташкил этилди.

Қайд этилганидек, олий ўқув даргоҳида меҳнат қилаётган профессор-ўқитувчи ва ишчи-ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий ҳимояси йўлида қатор ишлар амалга оширилмоқда. Ходимлар ва иш берувчи ўртасидаги муносабатда жамоа шартномаси дастуриламал бўлмоқда.

Конференцияда жамоа шартномасининг бажарилиши қониқарли деб топилди. Тегишли масалалар муҳокама қилиниб, галдаги вазифалар белгилаб олинди.

Ўз мухбиримиз

* * *

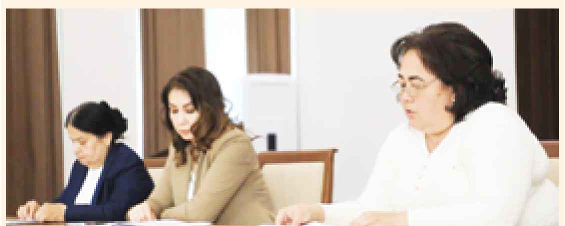

ЖАМОА ШАРТНОМАСИ **МУҲОКАМАСИ**

Учтепа туманидаги 238-умумтаълим мактабида маъмурият ва касаба уюшма қўмитаси томонидан 2023-2025 йилларга мўлжаллаб тузилган жамоа шартномасида белгиланган вазифалар юзасидан йиғилиш ўтказилди.

Машваратда мактаб директори С.Маликова сўзга чиқиб, меҳнаткашларнинг ҳақ-ҳуқуқини таъминлаш, ижтимоий-иқтисодий аҳволини яхшилаш борасида бултур олиб борилган ишлар бўйича ҳисобот берди.

Қайд этилганидек, белгиланган чора-тадбирларга биноан ишчи-ходимлар бепул тиббий кўрикдан ўтказилди. Кўмакка муҳтож 356 та оилага 113 миллион сўмдан ортиқ моддий ёрдам кўрсатилди. Соғлиғини тиклаш ниятида бўлганлар учун сиҳатгоҳларга 149 та имтиёзли йўлланма ажратилди.

Тадбир асноси бу йилда бажарилиши зарур бўлган вазифалар, ходимларнинг қатор таклифлари муҳокама қилиниб, жамоа шартномасига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди.

Амир АҲМЕДОВ

* * *

Сирдарё вилояти

ИШЧАНЛИК **РУҲИДА**

Сирдарё вилояти Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши бошқармаси меҳнат жамоасининг умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Унда ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий манфаатларини ҳимоялашга қаратилган жамоа шартномасининг 2023 йилда бажарилиши муҳокама этилди.

Ўзаро ҳамкорликнинг натижалари бошқарма бошлиғи Икромжон Тагаев ҳамда касаба уюшма қўмитаси раиси Достон Хўжанов ҳисоботида ўз аксини топди. Келиб тушган ёзма ва оғзаки мурожаатлар аввалги йилга нисбатан кескин камайган, низоли ҳолатлар рўй бермаган.

Бошқармада меҳнат муҳофазаси бўйича вакил ва комиссия фаолият кўрсатаётгани ҳам айни муддао бўлаётир. 2023 йилда, шукрки, ҳеч қандай бахтсиз ҳодиса рўй бермади. «Йўл ҳаракати хавфсизлиги», «Ёнғин хавфсизлиги» ҳамда «Техника хавфсизлиги» бурчаклари ташкил этилган.

Жамоа шартномаси тадбирларини бажариш учун ўрта ҳисобда ҳар бир ходимга сарфланган маблағ 15 662 923 сўмни ташкил этгани ҳам қувончли ҳолдир.

Йиғилишда иш берувчи ва касаба уюшма қўмитаси ўртасида тузилган жамоа шартномасининг 2023 йилда бажарилиши қониқарли, деб топилди. Сўнгра жамоа шартномаси бажарилишини текшириб борувчи комиссия далолатномаси ўқиб эшиттирилди.

Кун тартибида муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Ишчанлик руҳида ўтган йиғилишда Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши раиси ўринбосари Эркин Бойниёзов ҳамда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш бўлими бош мутахассиси Азамат Абдуллаев иштирок этишди ҳамда бир гуруҳ ишчи-ходимларга касаба уюшмаси қўмитасининг совғаларини топширишди.

Баҳор ХОЛБЕКОВА
«ISHONCH»

Бухоро вилояти — **Халқаро ҳамкорлик**

ТАЖРИБА АЛМАШИШГА **ХИЗМАТ ҚИЛАДИ**

Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Бухоро вилояти кенгаши ва Беларусь соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Витебск вилояти ташкилоти ўртасида ҳамкорлик шартномаси имзоланди.

Ушбу тадбирда Беларусь Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Витебск вилояти ташкилоти раиси Владимир Плыткевич иштирок этди.

Ушбу шартнома 13 та моддани ўз ичига олган бўлиб, унда касаба уюшмалари томонидан тиббиёт ходимларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш соҳасида тажриба алмашиш ва ўзаро қўллаб-қувватлаш борасида ҳамкорликни ривожлантириш, ҳар икки томон тиббиёт ходимлари касаба уюшмаларининг ҳудудий, бошланғич ташкилотлари ўртасида самарали ҳамкорликни изчил ривожлантириш каби қатор муҳим масалалар кўзда тутилган.

Тадбир доирасида Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Бухоро вилояти кенгаши таркибидаги бошланғич ташкилотлар раислари билан суҳбатлар ўтказилди. Йиғилганлар ўзларини қизиқтирган саволлар билан меҳмонларга мурожаат қилишди.

Шундан сўнг меҳмонлар Республика шошилинч тиббий ёрдам маркази Бухоро вилояти филиалида ходимлар учун яратилган шарт-шароитлар билан яқиндан танишдилар ҳамда Абу Али Ибн Сино номидаги Бухоро давлат тиббиёт институтидаги ўқув жараёнларини кўздан кечирдилар.

Шунингдек, Бухоронинг диққатга сазовор жойларини томоша қилиб, Бухоро тарихи ҳақидаги маълумотларга эга бўлишди.

Дилдора ИБРОҲИМОВА
«ISHONCH»

Фарғона вилояти — **Ўқув**

Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Фарғона вилояти кенгаши тизимидаги туман-шаҳар тиббиёт бирлашмалари касаба уюшма қўмиталари раислари учун Тошкент вилоятидаги «Заркент» сиҳатгоҳида малака ошириш бўйича ўқув бўлиб ўтди.

ҲАР ТОМОНЛАМА **ФОЙДАЛИ**

Унда «Бошланғич касаба уюшма ташкилотлари фаолиятини Устав талаблари ва меъёрий ҳужжатлар асосида ташкил этиш тўғрисида» ҳамда «Бошланғич касаба уюшма ташкилотларида ҳисобот сайловларни ўтказиш тўғрисида»ги мавзулар юзасидан маърузалар тингланди. Шунингдек, ҳисобот-сайлов йиғилишига тайёргарлик кўриш, делегатларни сайлаш ҳамда ҳужжатларини расмийлаштириш бўйича тақдимотлар ўтказилди.

Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши меҳнат ҳуқуқ инспектори Зафаржон Қурбоновнинг «Мурожаатлар билан ишлаш самарадорлигини ошириш тўғрисида», меҳнат техник инспектори Равшанжон Фозиловнинг «Ташкилотларда меҳнат муҳофазасини кучайтириш ишларини тўғри ташкил қилиш тўғрисида», тармоқ ходимлари касаба уюшмаси Фарғона вилояти кенгаши мутахассиси Аброр Шодмоновнинг «Йўлланмалардан самарали фойдаланиш тўғрисида»ги маърузалари ўқув мазмун-мундарижасини янада бойитди. Гуруҳларга бўлинган ҳолда «Заковат» интеллектуал ўйини ҳам ўтказилиб, ходимларнинг соҳавий билимлари синовдан ўтказилди.

Ўқув якунида иштирокчиларга сертификатлар топширилди.

Сиҳатгоҳда ўқув машғулотлари билан бирга, иштирокчиларнинг тиббий муолажаларни ўз вақтида қабул қилишларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди.

Бир сўз билан айтганда, соҳа ходимлари ҳам мароқли ҳордиқ чиқаришди, ҳам билимларини мустаҳкамлашди.

Аброр ОТАБОЕВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Фарғона вилояти кенгаши Ташкилий ишлар бўлими мудири

Сурхондарё вилояти

Сурхондарё вилояти мусиқали драма театри жамоаси «Российский берег» халқаро фестиваль ташкилотчилари томонидан ўтказилган қишки онлайн фестивалда бош соврин – Гран Прини қўлга киритди.

Санъат

«МОМО ЕР» **ХАЛҚАРО ФЕСТИВАЛЬ ҒОЛИБИ**

Театр жамоаси фестивалда бош режиссёр Фарҳод Болтаев томонидан атоқли қирғиз ёзувчиси Чингиз Айтматов асари асосида саҳналаштирилган «Момо ер» спектакли билан қатнашганди.

– Дунё театр санъати аҳли учун бирдек маълум ва машҳур театршунослардан иборат фестиваль ҳайъати аъзоларининг алоҳида эътирофи билан театримиз ижодкорларининг ғолиб деб топилиши ўзбек театр санъати тарихини яна бир олтин саҳифа билан бойитди, десак асло муболаға бўлмайди, – дейди вилоят мусиқали драма театри директори Муяссар Қорақулова.

Чори ЖУМАҚУЛОВ
«ISHONCH»

Тошкент шаҳри — **Маънавият соати**

БОЛАНИНГ БЎШ ВАҚТИ – **ДУШМАННИНГ ИШ ВАҚТИ**

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Тошкент шаҳар кенгаши ҳамда Маданият, спорт ва туризм ходимлари касаба уюшмаси Тошкент шаҳри бирлашган қўмитаси ҳамкорлигида Ботир Зокиров номидаги Миллий эстрада санъати институтида «Маънавият соати» тадбири ташкил этилди.

– «Ўзбекистон – 2030» стратегиясининг «Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили» дастурида белгиланган вазифалар доирасида касаба уюшмалари ёшлар мана шундай жонли мулоқотлар ўтказиб келмоқда, – дейди Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Тошкент шаҳар кенгаши етакчи мутахассиси Ирода Ҳикматова. – Ҳаммамиз кўриб, гувоҳи бўлиб турибмиз, бугунги таҳликали замонда тинчлик ва осойишталикни сақлаш осон кечаётгани йўқ. Зотан, ён-атрофимизда кечаётган воқеа-ҳодисалар, содир этилаётган хунрезликлар ўзлигимизни сақлаб қолиш, тинчлик ва хотиржамликни асраб-авайлаш нақадар долзарб масала эканлигини яққол исботлаб турибди. Аслида ҳар қандай ёмонлик бекорчиликдан келиб чиқади. Шу боис, фарзандларимизнинг вақтини мазмунли ташкил этишимиз жоиз. Ахир, боланинг бўш вақти – душманнинг иш вақти, деб бежиз айтишмаган. Бугунги тадбирда ҳам ёшларга мана шу йўналишда тушунтириш берилди.

Ғуломжон МИРАҲМЕДОВ
«ISHONCH»

Андижон вилояти — **Баҳс**

КИМНИНГ ЗАКОСИ **КУЧЛИ?**

Металлургия ва машинасозлик саноати ходимлари касаба уюшмаси Андижон вилояти кенгашига қарашли корхоналар ва ўқув муассасалари жамоалари ўртасида «Заковат» интеллектуал баҳслашувлари ўтказилди.

Ёшларнинг ижтимоий-сиёсий ва ҳуқуқий билимларини мустаҳкамлаш, уларнинг интеллектуал салоҳиятини янада ривожлантириш мақсадида ташкил этилган мусобақада жами 11 та жамоа қатнашди. Баҳслар асносида Андижон машинасозлик институти заковатчилари 24 та саволнинг 16 тасига белгиланган вақтда тўғри жавоб бериб, ғолибликни қўлга киритишди.

– «Заковат» мантиқий билимларни ошириш билан бирга ҳамфикрликда ишлаш каби зарур кўникмаларга ўргатади, – дейди ғолиб жамоа вакили Бобиржон Назиров. – Ҳамжиҳатлик бўлган жойда эса ҳамиша иш бароридан келади.

Талабалар жамоаси қимматбаҳо совғалар билан бирга республика босқичига йўлланмани ҳам қўлга киритишди.

Анваржон ҲАЛИМОВ
«ISHONCH»

Хоразм вилояти — **Спартакиада**

АЁЛ **СОҒЛОМ** БЎЛСА...

Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Гурлан тумани кенгаши томонидан туман мактабгача ва мактаб таълими бўлими тасарруфидаги бошланғич ташкилотларда фаолият кўрсатаётган хотин-қизлар ўртасида спортнинг волейбол, стол тенниси, шахмат-шашка, енгил атлетика турлари бўйича спартакиада ўтказилди.

500 нафардан ортиқ хотин-қиз қатнашган мусобақалар натижаларига кўра, стол тенниси бўйича 1-ўринни 45-мактаб ўқитувчиси Мадина Собирова, волейбол мусобақасида 1-ўринни 30-мактаб жамоаси, югуриш мусобақасида 1-ўринни 8-мактабгача таълим ташкилоти, шашка мусобақасида 1-ўринни 10-мактаб, шахмат баҳсида 1-ўринни 7-мактаб вакиллари эгаллади.

Ғолиблар қимматбаҳо совғалар ва дипломлар билан тақдирланди.

Сардор ЮСУПОВ,
Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Гурлан тумани кенгаши раиси

Тошкент вилояти — **Таҳлил**

ХОДИМЛАР МАНФААТИ **УСТУВОР**

«Ҳудудгаз Тошкент» газ таъминоти филиали бошланғич касаба уюшма қўмитасининг 2023 йил учун молиявий фаолияти ҳам таҳлил қилинди.

Унда қайд этилганидек, ташкилот касаба уюшмаси томонидан 2023 йилда жами 638 миллион сўмдан ортиқ маблағ ходимларга турли рағбатлантириш, соғломлаштириш, саёҳат ҳамда моддий ёрдам сифатида ажратилган.

Хусусан, маданий-оммавий тадбирлар доирасида 100 кишидан иборат ходимнинг Самарқанд шаҳрига зиёрати уюштирилди, концерт тадбирлари, арча байрами ва театрлаштирилган байрам томошалари ташкил этилди.

Моддий ёрдамга муҳтож ва кам таъминланган ходимлар ва уларнинг оила аъзоларига 168 миллион сўмга яқин пул маблағлари ва озиқ овқат тўпламлари тарқатилиб, уларнинг ҳолидан хабар олинди.

Янада аҳамиятлиси, 2023 йилда касаба уюшма аъзолари ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштиришга катта эътибор берилди. Жумладан, 56 та йўлланма ижтимоий суғурта, касаба уюшма бюджети ҳамда меҳнатга ҳақ тўлаш жамғармалари ҳисобидан ходимларни соғломлаштириш учун ажратиб берилди. Ходимларнинг фарзандлари учун «Зангори олов» болалар соғломлаштириш оромгоҳларига йўлланмалар берилди.

Касаба уюшма йўналишида фаол иштирок этгани учун касаба уюшма аъзолари 32 миллион сўмдан зиёд маблағ миқдорида рағбатлантирилди.

«Ҳудудгаз Тошкент» газ таъминоти филиали бошланғич касаба уюшма қўмитаси барча ходимларни қўллаб-қувватлаб бориш учун ушбу йилда ҳам бир қатор тадбирларга ва ходимларни соғломлаштиришга қаратилган амалий ишларни режалаштирган.

Гўзал МАҲМАДАЛИЕВА,
«Ҳудудгаз Тошкент» газ таъминоти филиали бошланғич касаба уюшма қўмитаси ходими

Ўрни келганда бир нарсани эслатиб ўтсам дейман: давракашлик ҳар кимнинг қўлидан келадиган юмуш эмас, у – санъат! Фармон Тошев раислик қиладиган давралар ҳеч лофсиз мукаммал санъат асари! Акамнинг давлат аҳамиятига молик машваратларни бошқаришдаги маҳорати эса, олимлар тили билан айтганда, махсус илмий тадқиқотга арзигулик мавзу. Залдагиларнинг оёқ-қўли қалтираб турадиган катта-катта мажлисларни у киши қанчалар маҳорат билан эмин-эркин олиб борганини кўрганман, «Худойим суйган бандаларига нодир хислатларни қўшқўллаб беракан-да», деган ҳавасли эътирофларни кўп эшитганман.

Эссе

ЭЪЗОЗ ДАРАХТИНИНГ ТУБ ИЛДИЗЛАРИ

1

Аъзам Қаршиев деган ҳамқишлоғим бор. Кўп йиллар савдода ишлаб, сотувчиликдан «Сельпо» раислигигача бўлган йўлларни, илонг-биланг сўқмоқ кўчаларни босиб ўтган. Ўрта бўй, қирра бурун, ишчан шу укамиз пенсияга чиқиб, Тошкентга кўчиб келди. Чилонзордан уй сотиб олди. Давра кўрган, эл ичида юрган одам-да, бир-икки йил ўтиб-ўтмай, маҳаллада обрў қозонди – раис бўлди. Ўн йилми, кўпроқми, хуллас, ҳозирам шу вазифада. Маҳалласи Чилонзор туманининг эмас, Тошкент шаҳрининг ҳам намунали маҳаллаларидан. Иззат-икром етарли, иш зўр. Лекин яқинда у нолиб қолди:

– Маҳалланинг иши оғирлашиб боряпти. Безбет, текинтомоқ боқимандалар кўпайиб кетди. Остонасини тозалаб қўйгиси келмайди. Эшигига хазон учиб тушса, маҳаллага чопади, нега супуриб бермайсан, деб ёқангга ёпишади. Гапирсанг, заррача кор қилмайди, сен нима қип ўтирипсан давлатнинг пулини еп, деб сурларча осмондан келади. Оқсоқоллик қийин бўп қолди.

Аъзам оқсоқолнинг «дард»ини эшитяпману, хаёлимга лоп этиб Фармон Тошев келади, денг! Савдонинг пири бўлган одамки шунчалар қийналаётган бўлса, Фармон Тошевнинг нафақат фамилияси, балки танасиям тошдан экан-да, дейман ичимда.

«Майли-ю, лекин Фармон Тошевнинг маҳаллага нима алоқаси бор, у киши...» дерсиз ҳайрон бўлиб.

Ҳақсиз. Фармон Тошев атоқли журналист, ёзувчи, шоир, давлат ва жамоат арбоби, сенатор, редактор... Лекин Самарқандда яна бир мўътабар мартабаси бор – ОҚСОҚОЛ! Самарқанднинг кайвониси! Гузар, маҳалла, овул, қишлоқ, туман ёки шаҳарнинг эмас, бутун бошли вилоятнинг биринчи рақамли оқсоқоли. Биласиз, Самарқанд кичкина қўрғон эмас. Унинг аҳолиси Жанубишарқий Осиёдаги Бруней, Тинч океани ортидаги Фижи деган давлатларнинг аҳолисидан икки-уч баравар кўп.

Ўзбекистон Қаҳрамони, узоқ йиллар «Нуроний» жамғармасининг Самарқанд вилояти бўлими раҳбари бўлган Ҳасан Норбекович Нормуродов ҳаётлигида у кишига норасмий ўринбосар эди Фармон Тошев. Ҳасан Норбековичдан кейин Самарқанддай йирик «мамлакат»нинг бош оқсоқолига айланди. Бу гапларни мақташ ёки йўқдан бор қилиш учун ичимдан тўқиб чиқараётганим йўқ, аҳли Самарқанднинг эътирофини такрорлаяпман, холос. Маҳалла оқсоқолларидан фарқли ўлароқ, Фармон Тошев бу вазифани бемаош, сидқидилдан адо этади. Овул-туманларда бўладиган тўй-томошадир, Наврўз, Мустақиллик каби муборак саналарда, мактабу университетларда, маданият ва маърифат, адабиёт ва санъат даргоҳларида ўтадиган анжуманлардир – бари-барисида Фармон Тошев балогардон. Вилоят депутатларининг сессия ва мажлислари, ҳокимият ҳаётида муҳим ўрин тутадиган йиғилишларнинг аксариятида эса у киши, эскичасига баковул, замонавийчасига модератор. Оддий чўпон-чўлиқдан то туман, вилоят ҳокимигача «Фармон оқсоқол» дейишади. Шунча юмушлар қаторида ойда неча марталаб Тошкентга келиб-кетади. Олий Мажлис Сенатининг мажлисларида қатнашиб, қонунлар қабул қилишда иштирок этади, таклифлар киритади, мулоҳазалар билдиради. Яна кунда-кунора Самарқандга келадиган ижодкор-зиёли қавми борки, ҳаммаси Фармон Тошевга талпинади, азиз меҳмонлар билан кўришмаса, бир пиёла чой устида гурунглашмаса, ичгани томоғидан ўтмайди Фармон Тошевнинг ҳам. Чопа-чоплардан ортиб қачон газета чиқаради, қачон ёзади?..

Келинг, ҳозирча, «қачон ёзади»сига тегинмай (бу ҳақда кейинроқ), «қачон газет чиқаради»сига озгина тўхтайлик. Газета чиқариш, газетага муҳаррирлик қилиш ҳамма даврлардаям осон бўлмаган. «Бозор иқтисодиёти» тўфонлари мазкур жараённи янаям оғирлаштирди. Эврилишга чидолмаган нашрларнинг анча-мунчаси қийин аҳволга тушиб қолди. Самарқанд жадидларининг тўнғич газетаси бўлмиш «Зарафшон» эса отдош дарё – Зарафшон мисоли тўлиб-тошиб, мавжланиб оқмоқда.

Сабаби бундай: «Зарафшон» – давр билан ҳамнафас; «Зарафшон» – адолат ва ҳақиқат байроғи; «Зарафшон» – ҳақ сўз минбари; «Зарафшон» – ҳар куни минг-минглаб қалбларга эзгулик ва маърифат, ҳақиқат ва яхшилик уруғини сочаётган миришкор боғбон. Халқ меҳри, ҳурмати, эътибори шундан. Шундай фазилатлари билан газета вилоят ойнаси мақомига сазовор бўлган. Бу ёғи 21, у ёғи 5, ҳаммасини қўшиб ҳисоблаганда, жами 25 йилдан буён Фармон Тошев «Зарафшон»нинг бош муҳаррири. Бош муҳаррир заҳматини чамалаб кўриш учун 25 йиллик газета тахламини бир кўз олдингизга келтириб кўринг? Бу газеталарнинг ҳар саҳифаси, ҳар бир мақолаю сатрига бош муҳаррирнинг кўз нури сингган. Шу мисолнинг ўзиёқ Фармон Тошевнинг меҳнати жадид боболаримизникидан кам эмаслигини тасдиқлайди, менимча.

Яна газета ададини кўпайтириш, газетхонлар сафини кенгайтириш, ҳокимият ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорлик, ёш журналистларни тарбиялаш, турдош газета -журналлар билан ижодий алоқалар, мулоқотлар ўрнатиш деган ташвишлар ҳам бош муҳаррир зиммасида. Шу ерда муҳаррир портретига чизгиларни бирпасга тўхтатамиз-да...

2

«Қачон ёзади?»га ўтамиз.

Ўтишдан олдин, қуйидаги рўйхатга назар ташлайлик: «Қарнабчўл қўшиғи», «Онанг тирик, болам», «Мен ёмғирли кунда келаман», «Қарнабота армони», «Журналистнинг нони қаттиқ», «Отамнинг сабоқлари», «Мен англаган ҳақиқат», «Мухбирлик сабоқлари», «Соғинч», «Сўз айтмоқ – саодат», «Аёллар нима дейди?», «Омонат», «Кўнгил билан суҳбат», «Тафаккур манзаралари», «Гўзал изтироб», «Тафаккур манзаралари – 2», «Чорраҳа», «Адиб ва адабиёт», «Ғалаз маъни, ғазал санъат», «Тазарру», «Тузоқ», «Мактублар», «Мезон баёзи», «Эл нетиб топгай мени», «Сунбула баёзи», «Жавзо баёзи», «Асад баёзи», «Баҳодир Ялангтўш», «Йўл»... Эсселар, ҳикоялар, қиссалар, драма ва шеърлардан иборат китоблардан бунёд этилган бу адабий хирмон ҳали ҳаммаси эмас. Мамлакат газета ва журналларида эълон қилинган юзлаб мақола, суҳбат ва интервьюлар йўқ бу рўйхатда.

Хўш, Фармон оқсоқол ўзига ўзи «сотиб олган» югур-югурлардан ортиб, қачон бунёд қилди бу муҳташам адабий бўстонни?

Саволга жавобни ўзидан сўрасангиз, пулемётдай тезкорликда:

– Фармон Тош
Кўтармайин бош;
Ёзгани-ёзган
Пишмагунча ош, – дейди ўзига ярашган юмор билан.

Лекин гапинг боланггаям юқмай-ёқмай турган фаслда минглаб китобхонларга манзур сўз топиш, ёзиш, ишонтириш, ўйлантириш, тафаккурга ундаш, қанчалар роҳатбахш азоблигини бошидан ўтказаётганлар яхши билишади. Зўр китоб дўконларда сарғайиб ётмайди, тез сотилади, тез ўқилади. Фармон Тошев қаламига мансуб ўттиздан ортиқ китобларнинг ҳеч бири китоб дўконларида йўқ, излаб ҳам тополмайсиз. Китоб ва китоб муаллифига берилгувчи баҳоларнинг бири-да буям, тўғрими?

3

Буёғини суриштирсангиз, Фармон Тошев мендан уч-тўрт ёш кичик. Лекин икковимиз ҳам «ака», деб илтифот кўрсатамиз бир-биримизга. У кишини ака демасликнинг иложи йўқ: акамда укалик эмас, акалик фазилатлари мўл – қийғос гуллаган дарахт каби барқ уриб яшнаб туради тутимию гап-сўзларида. Биз тугул, биздан ўн-ўн беш ёш катталар ҳам «Фармон ака», «Фармон оқсоқол» деб эҳтиром кўрсатишади.

Акам билан илк учрашувимиз қачон юз берганини аниқ айтолмайман, ҳар ҳолда, 30-40 йилдан нари бўлса нарики, бери эмас. Ўшандан буён у кишини турли уст-бошда кўп кўрганман. Аммо кўзимга ўрнашиб қолгани – кўк костюм-шим, оппоқ кўйлак, қип-қизил галстук. Ярашади. Янаям чаққон, ишчан, кўркам бўлиб кетади. Қомат – тик, қадамлар – шаҳдам, қарашлар – ўктам. Ҳамиша, ҳаммага ҳамдам-ҳамнафас, кулиб-кулдириб юради. Шундай қувноқ ва мард одамнинг изиллаб йиғлаши мумкинлиги ҳеч хаёлимга келмаган экан. Кўриб, вужудим зирқирайди, титрайди.

...Ҳеч кутилмаганда, Ўзбекистон халқ шоири Барот Бойқобил оламдан ўтди. Раҳматли Барот ака сезганми, кетар олдидан Ургут тумани ҳокими Холмуҳаммад Нуриллаев билан халқ маорифи бўлими мудири Қуддус Асқаровни ёнига чорлаб, қабрни қаердан кавлашни кўрсатади, таъзия маросимига бош-қош бўлишни тайинлайди. «Устоз, ундай деманг, ҳали кўп достонлар ёзасиз...» дейди ноқулай ҳолатдан чиқиш йўлини тополмаган шоирнинг укалари. Аммо, дунёнинг ишларини кўрингки, орадан икки ҳафта ўтиб-ўтмай ғайритабиий туюлган воқеа чинга айланади. Ҳоким ва мудир шоирнинг васиятини бекаму кўст адо этишади. Лекин энг фожиалиси, Барот Бойқобилов ерга қўйилган куннинг эрта тонгида Холмуҳаммад Нуриллаев газ исидан заҳарланиб, бандаликни бажо келтирди. Ургут бир кунда икки азаматидан айрилиб қолди...

Журналистдан чиққан ҳоким эди Холмуҳаммад Нуриллаев. «Холмуҳаммад Нур» имзоси билан ёзган публицистик-ахлоқий мақолалари, кичик ҳикоялари, турли касб эгалари билан қилган суҳбатлари кўп-кўп таҳсинларга сазовор бўлган эди ўз вақтида. Биздан икки-уч ёш кичик, ҳамсоя қишлоқда улғайган, мактабдош, отаси бизга дарс берган, ака-ука каби эдик. Фармон ака билан Холмуҳаммадовлар эса бир маҳаллада тенгдош кўшни эди.

Дейдиларки, олов пўлатни, меҳнат инсонни тоблайди, тарбиялайди. Ёмонлик деганлари эса бамисоли илон каби бир куни албатта чақади, қашшоқлик тўнини кийгизади. Юзим бевақт сарғаймасин деганлар ҳеч қачон меҳнатдан қочмайди, мол-дунёга ҳирс қўймайди, мукофот миннатини талаб қилмайди, ўз манфаати учун бировларнинг оёғидан чалмайди, бошқаларнинг бахтини ўйлайди, ўзгаларга нафим тегсин деб елади-югуради. Доно боболаримизнинг ҳеч қандай шарҳу изоҳга муҳтож бўлмаган бу ҳикматли сўзлари ростлигига ва «Меҳнат қилиш – ибодат қилишга баробар» деган яна бир сўзнинг ҳақиқатлигига Фармон Тошев ўтган йўлларга назар ташлаган одам қалбан имон келтиради.

...Ҳаво қуруқ совуқ эди. Нисбот қишлоғи қабристонида одам тумонат. Мунғайган қабрлар оралаган илонизи сўқмоқларгача [illegible] ганлар билан тўла. Бошини қўллари орасида чангаллаган кўйи чўнқайиб ўтирган Фармон аканинг аҳволига қараб бўлмайди: теракдек тик келган танаси дек эгилганини, чақмоқдай кўзларидан тизиллаб ёш оқаётганини кўриб, беихтиёр: «Эй, Худоджон, дўстдан айрилиш мусибатини ҳеч кимга раво кўрмагин», дея кўзларимни ёш тўлганини билмай қоласан...

Фармон Тошев марҳумнинг барча маъракаларида тик турди. Хонадонига дўстининг оила аъзоларига суянч, маслаҳатгўй, ғамхўр, ёрдамчи.

Чин дўст туғишганинг билан тенг, дегани шудир-да, шу бўлса керак-да...

4

Туғилган кунда дастурхон безаб, одамларини тўплаб, [illegible] Иложи борича унинг четроққа чиқиб кетади. Бу сафар ҳам беш-олти ҳамкасб укалар билан Пайарикка [illegible] Ўзбекнинг эрка шоири Азим Суюн туғилиб ўсган Накурт қишлоғида бир дўст кил қилганмиз – «Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигининг боғи». Боғ уч йил аввал мамлакатимиз раҳбари, муҳтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг ташаббуси [illegible] барпо қилинган. Боғдаги айрим дарахтлар бу йил нишона кўрсатиши керак. Уч йилдан буён боғимизга [illegible] Азим Суюннинг [illegible] Олтибой ака. «Азим туфайли хонадонимизга улуғ-улуғ шоирларнинг қадами теккан, – деб фахрланди Олтибой ака. – Зулфия опа, Эркин Воҳидов, Ўткир Ҳошимов, Иброҳим Ғафуров... Улуғ шоир Абдулла Орипов икки кун меҳмоним бўлган. От боролмайдиган жойларга эшакка миндириб, Бешбармоқ ота чўққисига довур олиб борганман. Шеърлар ёзган, бирини бўлиб ўзимга ўқиб берган».

Дарахт экишдан кейин Азим Суюн ўқиган мактаб ўқувчилари билан учрашув ўтказишимиз керак. Орада озроқ бўш вақт бор. Олтибой ака қўймай уйига бошлади. Накуртсойнинг ўнг бетидаги бутун бошли бир Хожи акамизнинг ҳовли-боғи [illegible] кишининг. Худойим Хожи акани шундай яратганки, ўзи таъкидлайдики, Накуртга келган ижодкорга, ким бўлишидан қатъи назар, бир пиёла чой бермай жўнатмайди. Олма, ўрик, нашвати, бодом, жийда, ток, олча, гилос, шафтоли, хуллас, ер юзида ўсадиган мевалию манзарали дарахтларнинг ҳамма туридан бор Хожи акамизнинг боғида.

Баҳор иссиқ келиб, дарахтлар эрта уйғонибди. Боққа кирган заҳоти хил-хил пишиб, занғор япроқлар орасида марварийдай товланиб турган қордай оппоқ меваларга кўзим тушди-ю, ўзимни тўхтатолмадим. Оқ тутни бекордан-бекорга жаннат меваси, дейишмайди-да. Еган сайин, егинг келади. Танинг яйрайди, қонинг тозаланади. Лекин қоқиб эмас, дарахтга чиқиб, шохлар орасига ўтирволиб, узун навдаларни авайлаб қайириб, парвардадай-парвардадай оқ тутларни битта-биттадан оғизга солиш... Оҳ-оҳ-оҳей! Бундан ортиқ роҳат борми-кин-а, дунёю дунда!

Тут пишиғига етган ўлмайди, дейишарди болалигимизда чол-кампирлар. Маълумот ўрнида яна шуни айтиш жоизки, ҳақатчилик йилларида минг-минглаб одамларни ўлимдан сақлаб қолган жаннат дарахти – тут бўлади.

Хуллас, акам қарайди, шохлари тарвақайлаган дарахтга чиқволиб, меваларга ҳужумни қизитиб турганман:

– Қандай босқинчилик бу?! – деган дўриллоқ овоз эшитилди. Баргларни четга суриб, мундай қарасам, бир қўлида семиз тугун, бир қўлини белга тираган Фармон ака турибдилар ўғрини ушлаган қоровул сиёқида жаҳл отини гижингатиб.

– Ҳалқим, миллатни ким ўйлайди? Пилла нима бўлади, қуртни қаердан тўйдирамиз? – Акам тез гапириб «Келин-куёв» кўрсатувининг муаллифига [illegible], аммо Фармон аканинг сўзлари дона-дона, аниқ, ичкига кўрат, шиддат, донолик уфуриб турарди.

– Бир қошиқ қонимиздан кечинг, – «ёлворолман» шохга осилиб турган ҳамоно гуноҳкорона.

– Бошқа қайтарилмайди.

– Айбдорга жазо муқаррар! – бўш келмайди Самарқанд оқсоқоли. – Гуноҳкор Накурт суви қарорига биноан, туғилган куни ва тутзорга етказган зарари учун зарду чопон билан «жазо»лансин!..

Кишининг кўнгли мисоли бир боғ, уни кўкартириб яшнатадиган обиҳаёт дўстнинг сўзидир, бу сув қайси боққа етса, у ер гуллаб яшнайди. Исботини, мана, ҳозир ўзим, ўз бошимдан ўтказиб турибман. Фармон акам қучоғини кенг очиб, бағрига босган чоғларда, бағрим кенгайиб кетгандек туюлди. Ичимда шундай гўзал бир кайфият зуҳур бўлдики, на боғдаги қушларнинг нағмалари, на Накуртсойнинг мусиқий шовуллаши тенглашолмасди унга – таърифлаб бўлмайдиган даражада нафис эди мен учун дунё. О, самимият, оқибат, таъзимлар бўлсин сизларга!

– Бир тут дарахт экан одамга жаннат эшиклари катта очилади! – худди ўша сирли эшикни очиб тургандай тантанали оҳангда давом этди у. – Ҳаммангиз жаннатга кирадиган бўлдингиз.

Кўрдингизми, акамнинг ҳар нафаси сабоқ: битта чопон билан ҳам оқибатдан дарс берди, ҳам барчамизни «жаннати» қилди. Фақат ўзи билмайди оқибат муаллими эканини – одатдаги ишим, деб ҳисоблайди.

Шунақа, қочиб бир тупканинг тагига беркинсанг ҳам тутволиб, «жазо»лайди Фармон акам. Ҳамма нарса эсида туради. Ҳеч нимани унутмайди. Ҳаммага яхшилик қилгиси келади. Танишдир, бегонадир, адибдир, журналистдир ажратмайди – кўнглини олай, деб куйиб-куймаланади. Дўсту ёронларнинг маърака-маросимларида баковул. Одамгарчилик, менинг назаримда, Фармон Тошев учун ҳамма нарсадан устун туради. Эшитса, узоқ-яқин демайди, Ҳиротми, Хуросонми бориб ўзини уради.

Ўтган асрнинг тўқсончи йилларида...

«Тўқсончи йиллар» ҳақида ҳам бирпасдан кейин гаплашамиз. Ҳозир Накурт воқеаларини якунлаб қўяйлик.

Тутзордан сўнг, мактабга эндик. Учрашув мактаб боғида ўтди. Қишлоқ болалари билан бўлган мулоқот чиройли ўтди. [illegible]

Азим Суюннинг Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида фотограф бўлиб ишлайдиган укаси Аҳмад Тўра уюшма номидан олиб келган китобларга ўзимизнинг китобларимизни қўшиб совға қилдик. Учрашув тугаши билан ота-оналар Фармон акани қуршаб олишди. Авваллари ташрифларидан бирида мактаб таъмирига ёрдам берган экан. Бу сафар [illegible] муаммоси ўртага чиқди. Тоғда нима кўп, сел кўп. Илонизи Накуртсой баҳорда кутуради – йўлларни бузиб, кўприкларни оқизиб кетади. Тепадагилар пастга тушолмайди, болалар мактабга боролмайди. Халқ вакили, сенатор Фармон Тошев халқ «дарди»ни тегишли ташкилотларга етказиш ва назорат қилишни зиммасига олди. Яхши одамнинг ҳар қадами яхшилик-да.

Тоққа оқшом тез тушади. Паст-баланд иморатлар [illegible]

Ана шундай фараҳбахш тунда, ловуллаган гулхан атрофини тўлдириб ўтирган латифаю қўшиқлар оғушидаги даврани бир тасаввур қилинг!.. Олтибой хожи аввал Маъмуржон Узоқовдан, сўнгра Комилжон Отаниёзовдан олди, ўтли Камолбой Азим Суюндан шеърлар ўқиди, журналист укамиз Оловиддин бухорона рақсни бошлаб юборди. Назари ўтир, давраларнинг кўрки, гурунгларга «тоннала» завқ улашадиган Фармон ака латифагўйликда ҳам устаси фаранг эмасми, ўзиям яйради – бошқаларниям яйратди, ўзиям очилди – бошқаларниям очилтириб юборди!

5

Мана энди навбат «тўқсончи йиллар»га келди.

Тўқсончи йилларнинг бошида тўнғич фарзандим Нодирабегимни узатадиган бўлдик. У маҳалларда, яъни мустақиллигимизнинг дастлабки йилларида бугунгидай ҳашаматли тўйхоналар қаёқда дейсиз. Биринчи Президентимиз Ислом Каримовдек давлат раҳбари ҳам тўйини «Дархон» кафесида ўтказган эди. Ҳозир унақа жойларда хотинлар «Гап» ўтказишни ўзларига эп кўришмайди. Биз Тошкентнинг кўк бели – метронинг Ҳамид Олимжон бекати ёнидаги тўққиз қаватли уй олдини сариқ канопор билан ўраб, «тўйхона» қилганмиз. Темир оёқли стулларда кўни-қўшнилар олиб чиққан кўрпачалар тўшалган. Елим дастурхонлар солинган тўйхонада базм бошланди. Бош «модератор» – Фармон Тошев. У бир оғиз илтимосимизга «Лаббай!» деб эртолаб Самарқанддан етиб келган. Дўсти қадрдонимиз раҳматли Саъдулла Ҳаким унинг ўнг қўли. Қайроқдай бўйлари ўзига, ўзи бўйларига ярашган, зулукдай қоп-қора сочлари чиройли таралган, катта-катта чақноқ кўзлари ёқимли кулиб тургувчи, чаққон, серҳаракат, киришимли, одамлар билан тез тиллашиб апоқ-чапоқ бўлиб кетадиган, кучи жуссасига сиғмай кетаётгандек жўшқин Фармон ака аллақачон давра бегига айланиб бўлган. У дастлабки табрик сўзини Ўзбекистон халқ шоири Шукруллога берди. Домла «кафансиз кўмилганлар» замонидан мисоллар келтириб, бугунги истиқлол берган бахт ҳақида сўз юритиб, ёшларга иқбол тиладилар. Ардоқли устозимиз Одил Ёқубов гапни Шукрулло домладек кўпам чўзмадилар. Лекин Абдулла ака, Абдулла Орипов кайфияти бошқача эканми ўша кун, ҳам қутладилар, ҳам қаторасига иккита шеър айтдилар. Устозлардан кейин ижодкор жўраларга расамади билан навбат берилаверди: табриклар маърузага, маърузалар шеърхонликка айланиб кетяпти, десангиз. Келин-куёвнинг дугона-ўртоқлари, қариндош-уруғлар тугул, артистларгаям навбат тегмайди. Фармон ака оловга керосин сепади, тун яримдан ўтаётган бўлсаямки, базм тугай демайди, ёзувчи-шоир жўраларимизнинг бири олиб, бири қўйиб сўз айтади, шеър ўқийди. «Бизнинг тўй ёзувчилар съезди бўлган», деб ҳозиргача роҳатланиб кулишади келин-куёв фарзандларимиз.

Ўрни келганда бир нарсани эслатиб ўтсам дейман: давракашлик ҳар кимнинг қўлидан келадиган юмуш эмас, у – санъат! Фармон Тошев раислик қиладиган давралар ҳеч лофсиз мукаммал санъат асари! Акамнинг давлат аҳамиятига молик машваратларни бошқаришдаги маҳорати эса, олимлар тили билан айтганда, махсус илмий тадқиқотга арзигулик мавзу. Залдагиларнинг оёқ-қўли қалтираб турадиган катта-катта мажлисларни у киши қанчалар маҳорат билан эмин-эркин олиб борганини кўрганман, «Худойим суйган бандаларига нодир хислатларни қўшқўллаб бераркан-да», деган ҳавасли эътирофларни кўп эшитганман.

6

Дейдиларки, олов пўлатни, меҳнат инсонни тоблайди, тарбиялайди. Ёмонлик деганлари эса бамисоли илон каби бир куни албатта чақади, қашшоқлик тўнини кийгизади. Юзим бевақт сарғаймасин деганлар ҳеч қачон меҳнатдан қочмайди, мол-дунёга ҳирс қўймайди, мукофот миннатини талаб қилмайди, ўз манфаати учун бировларнинг оёғидан чалмайди, бошқаларнинг бахтини ўйлайди, ўзгаларга нафим тегсин деб елади-югуради. Доно боболаримизнинг ҳеч қандай шарҳу изоҳга муҳтож бўлмаган бу ҳикматли сўзлари ростлигига ва «Меҳнат қилиш – ибодат қилишга баробар» деган яна бир сўзнинг ҳақиқатлигига Фармон Тошев ўтган йўлларга назар ташлаган одам қалбан имон келтиради.

Фармон Тошев бундан роппа-роса 70 йил бурун – 1954 йилнинг апрелида Пахтачи туманининг Қарнаб қишлоғида дунёга келди. Ўрта мактабни тугатгандан сўнг Самарқанд давлат университетида, кейин Тошкент олий партия мактабида таҳсил олди.

Меҳнат фаолияти давомида туман газетасида мухбир, бўлим мудири, муҳаррир ўринбосари; вилоят телерадио қўмитасида катта муҳаррир бўлиб ишлади; «Ўзбекистон овози», «Инсон ва қонун» газеталарининг вилоят бўйича мухбири вазифасини бажарди; «Регистон», «Кўксарой» газеталарига муҳаррирлик қилди. Аммо, ўзи ифтихор билан таъкидлаганидек, унинг «қаламини қайраб, зуваласини пишитган» даргоҳ «Зарафшон» газетаси бўлди. 1987 йилдан шу даргоҳда иш бошлаган Фармон Тошев мухбирликдан бош муҳаррирликкача бўлган йўлни ёруғ юз билан босиб ўтди. Отаси: «Замон сени ўқитар, таёқ билан сўқитар. Сабоғингни билмасанг, дўконда бўз тўқитар», деб хиргойи қилгувчи эди. Мухбир, катта мухбир, бўлим мудири, бош муҳаррир ўринбосари дейилмиш вазифалар ҳам ёш қаламкашни «ўқитди», «сўқитди», синади, чиниқтирди, тоблади. Тажриба орттирди. Ақллининг сўзи ерга оқиб кирган сувга ўхшайди, сув борган ерда турли неъматлар ўсади, нодонники эса саҳрога дарё оқиб кирса ҳам тўлмагани кабидир – Фармон Тошев бу ҳикматлардаги ҳақиқатларни ҳам кўрди. Очкўзлик обод саройларни барбод қилиб, йиғилган барча нарсаларни тўзитиб юборишига гувоҳ бўлди. 25 йил бош муҳаррирлик жараёнида, дунёдаги барча ҳаловату орзу-истаклар, қувончу шодликларнинг онаси ҳам, ота-бобоси ҳам яхшилик эканига қайта-қайта ишонч ҳосил қилди.

Ўрганганларининг яна бири шу бўлдики, одам қадрли эмас, одамгарчилик қадрли, одам ноёб эмас, одамгарчилик ноёб экан. Яхшилик қилиш суюкли касбига айланди. Айрим амалдорларга ўхшаб кибрга алданмади, манманлиги ортиб маст туядек қилиқлар қилмади. Қуш тирик бўлса дон, одам тирик бўлса нон топилади, деган оқиллар ҳикматига қулоқ солди. Боласини арзанда қилиб тарбиялаганлар бир кунмас-бир кун мунгга тўлиб йиғлаши тайинлигини эсдан чиқармади. Меҳрибон ота фарзандини тергаб тарбиялаганидек ҳам меҳрли, ҳам қаттиққўл бўлди ходимларига. Ўзига хос мактабга айланиб кетди «Зарафшон» қучоғи. Дунё экинзор, нимани эксанг, шуни ўрасан, деганларидек, юзлаб қобилиятли журналистлар, ёзувчилар, шоирлар етишиб чиқди «Фармон Тошев маҳорат мактаби»дан. Нодир Жонузоқ, Ориф Тўхташ, Воҳид Луқмон, Ғайрат Саъдулла... Ҳаммасини санаш қийин. Кейинги 15-20 йил орасида Самарқанд осмонидан парвоз қилган бирорта ижодкор йўқки, Фармон Тошев булоқларидан сув ичмаган бўлса. Неча ўнлаб қаламкашларнинг илк китоблари унинг мадади, кўмаги, қўллови билан дунё юзини кўрди. Самарқандлик ижодкорларнинг иккитами, учтами китобдан иборат альманахлари «Зарафшон» газетаси кутубхонаси» сериясида чоп этилди. «Зарафшон» газетаси, воҳа матбуоти тарихи ва бугунига бағишлаб 20 га яқин библиографик рисолалар нашр этилди. Агар Фармон Тошев бош-қош бўлмаганида иштихонлик марҳум шоир Муҳаммад Сайфийнинг шеърлари ҳам китоб бўлиш илинжида дафтарларда қолиб кетган бўлар эди.

40-45 йилдан буён ижод қилиб келаётган акам оддийгина мухбир эдилар, етук журналист бўлди; кичик воқеалар тафсилотчиси эдилар, таниқли адиб бўлди; хабардан қиссагача, латифадан драмагача, тўртлигу саккизликдан ғазалгача – адабиётнинг ҳамма жанрларида мукаммал асарлар яратди; «соҳиби девон» шарафига муяссар бўлди. «Жанрлар ичида ғазалдан мукаммалроғи йўқ», деб таъкидлайди академик Иззат Султон. Девон тузадиган шоирнинг иши ғазал битиш-у, мухаммас боғлаш билан тугамайди. Девон тузадиган шоир – ҳам шоир, ҳам олим, ҳам девон тузиш қонун-қоидаларининг билимдони, ҳам адабиёт назарияси илмидан бохабар зукко бўлмоғи зарур. Фармон Тошев девонлари архитектурасининг муфассаллиги, ҳар сатри бир қўшиқ, бир сеҳрли оҳанг бўлиб юракларга қуйилиши билан шеърият ошиқларини мафтун-маҳлиё қилади.

Ҳа, Фармон Тошев тинмайди. Ёзади, ишлайди, юрт кезади. Одамлар орасида юриб асарларига материал йиғади; қурувчи, ишчи, деҳқон, зиёлилар дилига қулоқ тутади, дардини тинглайди, ўйлайди, фикрлайди, тафаккур қилади. Биргина «Ҳоким» қиссасини ўқиб, асарнинг бош қаҳрамони Шуҳрат Акрамович Раҳматуллаев ҳаёти билан танишган ўқувчи дарҳол амин бўлади ёзувчининг қалби халқ қалби билан ҳамоҳанг эканига. Бугунги раҳбар қандай бўлиши керак? Ҳокимлар нега тез-тез алмаштирилади? Адиб давринг келди, сур бегим, дегувчи калтафаҳм, мақтанчоқ, иккиюзламачи, қўшиб ёзувчи амалдорлар фожиасини тирик қиёфалар орқали талқин қилади, тасвирлайди. Амал шўр сув кабидир, қанча ичганинг билан қонмайсан, тилинг ҳам намланмайди, чанқоғинг ҳам босилмайди. Шу сабабли хато қилма. Хато пистирмада тургандек кўққисдан қаршингдан чиқади, қанча чап бермагин, қанча қочмагин, адолат охири қувиб етади, панжара ортидаги йиғилар бефойда, деган ҳаёт ҳақиқатларини сингдириб юборади қаҳрамонлар табиатига. Ҳаётий муаммолар таҳлил қилинади асарларининг барчасида. «Баҳодир Ялангтўш» драмаси эса алоҳида ажралиб туради.

Тарихдан аёнки, XVII асрда Самарқанд шаҳри ҳокими бўлган Баҳодир Ялангтўш Амир Темурдан кейин Зарафшон воҳасида етишиб чиққан йирик саркарда, давлат ва жамоат арбоби ҳисобланади. Унинг ҳукмронлиги даврида воҳада маданият, адабиёт ва санъат ривожланади, улкан ободончилик ишлари амалга оширилади. Регистон майдонидаги Шердор ва Тиллакори, Хўжа Аҳрори Валий қабристони ёнидаги Нодир девонбеги мадрасалари, етти иқлимга машҳур Сиёб бозори ва яна кўплаб иншоотлар Баҳодир Ялангтўш заковати билан барпо қилинган.

Асар ихчам – бир парда, етти кўринишдан иборат. Муаллиф мураккаб шароитда фаолият кўрсатган жасоратли ўзбек ўғлони образини тарихий воқеалар замирида тасвирлайди; бундан беш аср наридаги ҳаёт, зиддият ва курашлар томчида қуёш акс этгандек кўз олдингизда намоён бўлади.

Хуллас, Фармон Тошев драматургияда ҳам юксак салоҳият ва иқтидор эгаси эканини кўрсатди. Ўзбек адабиётида буюк миллатдошларимиз образини яратишдек ватанпарварлик ишига муносиб ҳисса қўшди.

7

Бир вақтлар етмиш тугул, олтмишга кирган одам ҳам чол дейиларди. Бугун эса етмиш бу – йигит ёши, ақл айни қаймоқланган пайт, ҳали кўп ишлар олдинда ва ҳоказо, деяпмиз. Тўғри. Етмиш ёшга етганларнинг ҳаёт синовларида тобланган тажрибалари нафақат оила ва қариндош-уруғлар ҳаётига, балки жамоага, жамиятга таъсир қилади, ўзгариш ва ўзгартиришга ҳисса қўшади. Давлатимиз раҳбари, эъзозли Президентимиз шунинг учун ҳам алоҳида иззат-икром кўрсатадилар нуронийларга.

Зеро, қариси бор уйнинг париси бор, париси бор уйнинг бариси бор-да! Одамзод ҳали танаси қотмаган ниҳолга эмас, бақувват дарахтга суянади. Нуронийлар ёшларга маънавий падар бўлгани каби катта дарахтлар кичикларини шамоллардан асрайди. Умрнинг етмишинчи манзилига етиб келган Фармон Тошев эса суянсанг – суянадиган сершох, серсоя, серҳосил дарахт. Бағри кенг инсон, кўзчил ташкилотчи, ўзига, тўғрилигига хиёнат қилмайдиган, оғир юмушларни ҳам енгил йўл билан битказадиган оқсоқол карвонбоши, оқсоқол журналист, оқсоқол адиб, оқсоқол драматург, узоқ-узоқлардан кўриниб турадиган азамат дарахт – ЭЪЗОЗ ДАРАХТИ! Бу муҳташам дарахтнинг тан олмаса бўлмайдиган яна бир кўркам хислати борки, шу пайтгача, бирон марта бўлса ҳам, унинг ҳаётдан, жамиятдан нолиганини биров эшитган эмас. Дўстларга содиқ сафдош, шогирдларга меҳрли устоз, маҳалла-кўйда оқил маслаҳатчи, мажлис-машваратларда маҳоратли баковул – Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист, «Меҳнат шуҳрати», «Эл-юрт ҳурмати» орденлари соҳиби Фармон Тошевни самарқандликлар ифтихор билан «Оқсоқолимиз», ижодкор-зиёлилар эса «Оқсоқол адибимиз», деб эъзозлашларининг туб илдизлари, чамамда, мана шулар бўлса керак...

Абдусаид КЎЧИМОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналист

Ажабо!

Бу воқеа Наманган вилоятининг Янгиқўрғон туманида рўй берди. 17 ёшли Меҳринисо *(исмлар ўзгартирилган)*нинг қувватлантиришга қўйилган телефони кечаси у яшайдиган хонадан ўғрилаб кетилди. Кўп ўтмай ундаги Меҳринисо йигитлар билан тушган барча суратлар ва видеолар Инстаграм орқали намойиш этила бошланди. Айни ҳолат кейинчалик ҳам давом эттирилиб, икки дугонасининг шахсига оид «янгилик»лар ҳам узлуксиз бериб борилди. Изоҳ сифатида «Энди кўрасан ўйин қандай бўлишини. Битта-битта жавоб берасан ҳали» қабилидаги таҳдидлар ҳам битилди.

ТЕЛЕФОН ЎҒРИСИ НЕГА ТОПИЛМАЯПТИ?

Бундай қабиҳликка қўл урганлар ҳали-ҳануз топилгани йўқ. Чунки қизлари бадном қилинаётгани ота-оналарининг парвойига келгани ҳам, улар жиноятчини топиб, жазолаш хусусида ҳуқуқ-тартибот идораларига мурожаат этишгани ҳам йўқ.

– Мен аслида жиянимнинг дугонаси саналмиш Меҳринисони яқиндан танимайман, – дейди Зулайҳо исмли қиз. – Ўша оқшом зарурат юзасидан уникида тунадик. Меҳринисо ўғил болалар билан кўп гаплашар экан. Алламаҳалда ким биландир учрашиш учун ташқарига чиқиб, юз-кўзлари кўкарган ҳолда қайтиб келди. Сабабини сўрагандик, яхши кўрадиган йигити билан суҳбатлашаётганида бошқа йигит келиб, иккисини ҳам урганини айтди. Биз телефонни ўғрилаган шу болалардан бири бўлиши мумкин деган хулосага келдик ва масалага ойдинлик киритиш ниятида уларнинг уйларига бордик. Аммо иккиси ҳам бу ишни қилмаганини, ҳозир ўзлари ҳам ўғрини топиш ҳаракатида юрганини айтди. Қандайлигидан қатъи назар, мен бу ҳолатни қасос олиш билан боғлиқ деб ўйлайман. Айни чоғда, Меҳринисо яшайдиган оила аъзолари унинг тақдирига бу қадар боқибеғамлигидан таажжубдаман...

Меҳринисонинг ота-онаси гапи бўйича эса, улар ортиқча шов-шувларга йўл қўймаслик учун сукут сақлашаётган эмиш. Ана шунинг оқибатида жиноятчи кимлиги номаълумлигича қолмоқда. Ҳолбуки, у бир изоҳида телефонни биров орқали ўмариш ва паролини очтириш учун 3 минг доллар сарфлаганини эслатган. Харажатини қоплаш ниятида постга бегона бир қизнинг пластик картасини ҳам жойлаштирган. Бу режани бир йилдан бери тузиб келганини таъкидлашига қараганда, у Меҳринисо билан яқин таниш бўлган.

Агар ўша кимса қўлга олиниб, айбдор деб топилса, Жиноят кодексининг 141[2]-моддаси бўйича жавобгарликка тортилиши мумкин. Унга кўра, шахснинг ор-номуси, қадр-қимматига тегиш, шахсий ҳаётига оид далил-маълумотларни ўзининг розилигисиз ошкор этиш билан боғлиқ қилмишни содир этган кишига нисбатан базавий ҳисоблаш миқдорининг 150 бараваридан 200 бараваригача жарима ёки икки йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланади.

Нурлиза ДЖУНУСОВА,
Ўзбекистон халқаро ислом академияси талабаси

Ўзбекистон касаба уюшмаларининг 120 йиллигига

Камолжон ШОДИМЕТОВ:

КАСАБА УЮШМАЛАРИНИНГ БУГУНГИ РАВНАҚИ МЕНИ НИҲОЯТДА ҚУВОНТИРАДИ

Суҳбатдошимиз Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими, иқтисод фанлари номзоди Камолжон Шодиметов. У узоқ йиллар Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Тошкент вилояти кенгашида хизмат қилган. Аввалига раис ўринбосари, кейин раис вазифасида ишлаган, 20 йил давомида тизимнинг пасту баландини кўрган, кўплаб меҳнаткашларнинг манфаатини ҳимоя қилган, соҳа ривожига салмоқли ҳисса қўшган.

– Камолжон ака, тақдирингиз қачон касаба уюшмалари билан боғланди?

– 1973 йилда Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш муҳандислари институтини тамомлаб, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги вазирлигида етакчи инженер бўлиб иш бошлаганман. Хизматимнинг олтинчи йили эди. Бир куни Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги партия ташкилоти котиби Асом Маҳсумов чақириб қолди. Қабулига кирсам, мендан «Касаба уюшмаларига ишга ўтасизми?» деб сўради. Бироз ўйланиб, соҳани яхши билмаслигимни айтдим-у, «ўтмайман» дедим.

Орадан бир ҳафта ўтгач, Асом ака мени яна чақирди. Борсам, кабинетида у билан яна бир киши ўтирган экан.

– Бу киши Турғун Ражабов бўлади, Тошкент вилояти қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба уюшмаси раиси, – деб таништирди Асом ака.

Меҳмон ҳам менга юзланиб:

– Бизга, касаба уюшмасига ишга таклиф қилсам ўтасизми? – деди.

– Ўтмайман, – дедим шошиб.

– Сабаб? – жиддийлашди у киши.

– Аввало, бу соҳани билмайман. Ўз касбимни яхши кўраман. Кейинги сабаб, партия аъзолигига номзодман, аъзо бўлишим керак. Ундан кейин квартира олиш учун навбатим яқин...

– Чепуха! – деди у киши самимий кулиб. – Сиз қишлоқ хўжалигидан узоққа кетмайсиз. Чунки касаба уюшмамиз қишлоқ хўжалиги ходимлариники, касбингизга яқин. Партия сафига келсак, бизнинг ташкилотда ўтаверасиз. Квартирани вазирликнинг ўзидан берилишига ёрдам қиламиз. Бу ерда қанча маош оласиз?

– 150 сўм...

– Бизда 250 сўм оласиз. Алоҳида кабинетингиз, хизмат машинангиз бўлади...

Турғун Ражабов жавобимни ҳам кутмай, Асом ака иккимизни вазир Абдукарим Ўркинбоев қабулхонасига етаклади. Вазир у кишининг таклифини эшитиб, «Бизнинг йигитларимиз ўсаётган экан, нега розилик бермаймиз?» деди-ю, оқ фотиҳа берди.

Эртаси куни Қишлоқ хўжалиги ходимлари уюшмаси Тошкент вилояти қўмитасининг ташкилий Пленуми бўлиб, мени вилоят қўмитаси котиби (ўринбосари) этиб сайлашди. Шундай қилиб, мен жамоат ташкилоти раҳбарининг биринчи ўринбосари вазифасини бажаришга киришдим.

– Устозингиз Турғун Ражабовни давраларда кўп тилга оласиз. Касаба уюшма тизимида суягингиз қотишида у кишининг хизматлари қандай бўлган?

– Фаолиятимнинг илк йилларида у кишидан касаба уюшма тизими ҳақида кўп нарсаларни, бошқарув ва ҳаёт сабоқларини ўргандим. Турғун аканинг ташаббуси билан қишлоқ меҳнаткашларининг саломатлиги, дам олиши, меҳнат ҳуқуқлари, спорт ва маданий-маънавий ҳаёти яхшиланишига эришганмиз. Бир нечта болалар оромгоҳлари, сиҳатгоҳлар очилган. Турғун ака Қишлоқ хўжалиги касаба уюшмаси қўмитасини тармоқ касаба уюшмалари ичида энг намунали ташкилотга айлантирган эди. 1985 йили у киши пенсияга чиққач, қўмитага раис этиб мени сайлашди. Уч йилдан сўнг устозимиз оғир хасталикдан вафот этди.

Унинг иккинчи жаҳон урушидаги жасоратлари, Сирдарё, Тошкент вилоятлари тараққиётида тутган ўрнидан келиб чиқиб, Турғун Ражабов номини абадийлаштириш таклифини вилоят касаба уюшмаси кенгаши номидан Бўка тумани ҳокимлиги ва вилоят хокимлигига киритганмиз. Бу таклифимиз инобатга олинди ва Бўка туманидаги жамоа хўжаликларидан бирига Турғун Ражабов номи берилди. Сўнг, яна бир таклифимиз билан, Бўканинг «Рамадан» маҳалласига унинг ҳайкали ўрнатилди. Ҳар йили уни эслаб, туғилган кунини нишонлаб келамиз. Мана, ўтган йили 100 йиллик юбилейини тумандаги кенг жамоатчилик, шу жумладан, вилоят касаба уюшмалари кенгаши, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгашидаги шогирдлари билан бирга нишонладик.

– Меҳнат фаолиятингиз ҳақида ҳам гапириб берсангиз.

– Мен ишлаган қишлоқ хўжалиги тармоғи Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси этиб ташкил этилиб, касаба уюшмалари кенгаши умумий аъзоларининг деярли 80 фоизини ташкил қиларди. Колхоз раҳбарлари ва ишчиларининг санаторий ва курортларда дам олишлари, бошланғич касаба уюшма қўмиталари раисларининг ўқишлари ва маданий-маърифий дам олишларини кўп бор ташкил этганмиз. Айниқса, спорт, маданий-маърифий ишларга жуда катта эътибор бериларди. У вақтларда клублар, кинофильмларни намойиш қилиш касаба уюшмалари тизимига қарашли бўлган. Шу сабабли қишлоқлардаги меҳнаткашлар учун дала бошига олиб бориб, кино ва бошқа томошалар кўрсатиларди.

Кўп корхоналарнинг ўзида ишчиларни соғломлаштириш ва дам олдириш учун профилакторийлар бўларди. Курорт ва санаторийларга йўлланмалар бериларди. Мамлакат ичидаги, хорижий давлатлардаги туристик саёҳатларга ҳам касаба уюшмаси орқали бориларди. Шундай қилиб, касаба уюшмалари фаолияти жуда кўплаб йўналишларни қамраб олган. Йўлланмалар жуда кўп бериларди. Биз уни тарқатиб, дам олувчини жўнатишгача бўлган масъулиятли вазифани бажарардик.

Илгари умумий аъзоларнинг 80 фоизини Агросаноат тармоғи ташкил этган бўлса, бугунга келиб, бу тармоқ ҳолати у қадар яхши эмас. Масалан, санаторийларда оддий ишчи ёки деҳқонларнинг дам олиши, фарзандларининг оромҳогларга юборилиши жуда камайиб кетган. Ишлаб чиқариш ёки қайта ишлаш корхоналари, текстиллар, кластерлардаги ишчиларнинг кўпчилиги касаба уюшмаларига аъзо эмас. Лекин, аслида, айнан ўшаларнинг аъзолигини ташкил этиш, уларнинг меҳнат ҳуқуқини, меҳнат хавфсизлигини ҳимоя қилиш зарурати бор ҳозир. Чунки кўп ҳолларда айнан нодавлат ташкилотларида меҳнатга оид ҳуқуқбузарликлар кўпроқ содир этилади, бахтсиз ҳодисалар юз беради. Суриштирсангиз, аксариятида жамоа шартномаси йўқ. Ахир жамоа шартномаси ишчининг манфаатларини тўла ҳимоя қиладиган ҳуқуқий асосга эга бўлган ҳужжат-ку! Мана шу омилларнинг олдини олиш ва ишчи-ходимлар меҳнатини муҳофаза қилиш учун ҳам уларга касаба уюшмалари зарур.

– Бугунги кундаги касаба уюшмалари тизимининг тараққиёти, нуфузини нималарда кўрасиз?

– Мен ишлаган даврда санаторийларнинг ривожланиши ҳозиргидек даражада эмасди, янгиларининг қурилиши ҳам деярли йўқ эди. Хизмат кўрсатиш ҳам, дам олдириш ҳам эскича усулда эди. Ҳозирда амалга оширилаётган ишларни кўриб, жуда қувонаман. Бир-биридан замонавий санаторийлар, болалар оромгоҳлари, умуман, касаба уюшмалари тизимидаги халқаро даражадаги ишлар, меҳнат масалалари бўйича келишувлар кўпайгани, халқаро касаба уюшмалари билан алоқалардан кўнглим кўтарилади.

Янги йилда Касаба уюшмалари саройига тадбирга бориб, унинг салобати, чиройига ҳавасим келди. Чунки бир пайтлар у ерга концерт ва бошқа тадбирларга кўп борардик, жуда хароб аҳволда эди. Шунингдек, кам таъминланган, иқтисодий қийналган оилаларга касаба уюшмалари томонидан берилаётган турли ёрдамлар ҳам кўпайгани кўпчилик қатори мени ҳам қувонтиради.

«ISHONCH» мухбири
Холида ЭГАМБЕРДИЕВА
суҳбатлашди

МАЪЛУМОТ ЎРНИДА:

Камолжон Шодиметовнинг ваколат муддати тугагач, 1990 йилларда вилоят Меҳнат бошқармасида биринчи ўринбосар, Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бошқармаси раиси, Суғурта агентлиги директори, «Маҳалла» жамғармаси Тошкент вилояти бўлими раиси, пенсияга чиқишдан олдин эса 8 йил «Адолат» партияси вилоят кенгаши раиси лавозимида ишлади. Икки марта халқ депутатлари Тошкент вилояти Кенгашига депутат этиб сайланди. Айни пайтда оиласи билан саёҳатларга бориб, таассуротларини битаётган ва тинимсиз ижод қилиб, ўзининг «Сузук ота изидан» китобининг тақдимотини ўтказиш ишлари билан юрган Камолжон Шодиметовга узоқ умр тилаймиз.

Эълонлар

«Бизнесни ривожлантириш банки» АТБ Янгиер банк хизматлари офиси «Бизнесни ривожлантириш банки» АТБнинг 2024 йил 6 февралдаги 17-10/759 хатига асосан мижозларнинг банк биноларига тўсиқсиз ва қулай кириб чиқишини таъминлаш мақсадида Сирдарё вилояти, Янгиер шаҳри, Янги Аср кўчасида жойлашган «Бизнесни ривожлантириш банки» АТБ Янгиер банк хизматлари офисининг олди ҳудудида ўрнатилган бўйи 2,43, эни 2,91 темир панжаралар ва 76 айланаси бўлган темир трубалари (бир дона темир панжараларининг нархи 1 467 626 минг сўмдан) сотувга қўйилганини маълум қилади.

* * *

«IMRON UMIDLARI SISTEM» (СТИР: 308722654) МЧЖ ўз фаолиятини бирлаштириш йўли билан «NURLI ZAMIN SAVDO BIZNES» (СТИР:304700011) масъулияти чекланган жамиятига қўшилишини ҳамда ўз фаолиятини тугатишини маълум қилади. Бундан кейин «NURLI ZAMIN SAVDO BIZNES» масъулияти чекланган жамияти «IMRON UMIDLARI SISTEM» масъулияти чекланган жамиятининг барча мажбуриятлари бўйича ҳуқуқий вориси ҳисобланади. Даъво ва аризалар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида Тошкент вилояти, Чирчиқ шаҳри, «Умид» МФЙ, Боғ 2-берк кўчаси, 8-уйда ёки +998994034343 телефон рақами орқали қабул қилинади.

Тошкент шаҳридаги Сингапур менежментни ривожлантириш институти жамоаси таълим муассасаси Ҳисоб-китоб бўлими бухгалтер-кассири Абдужаббор Нематуллаевич Хушбаковга акаси
Ахмадкул Нематуллаевич ХУШБАКОВ
вафот этгани муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

Анжуман

Мактабгача таълим

ЖОРИЙ ЙИЛДА ҚАМРОВ 76 ФОИЗГА ЕТАДИ

2023 йилда республика бўйича мактабгача таълим ташкилотлари сони 33942 тани ташкил этган. Нодавлат секторнинг улуши 80 фоизга (28000 та), болаларни мактабгача таълим тизимига қамраб олиш даражаси эса 74 фоизга етган.

Бу маълумотлар пойтахтимиздаги Миллий матбуот марказида Мактабгача таълим агентлиги ўтказган матбуот анжуманида қайд этилди.

Дастлаб агентлик директори Агреппина Шин ўтган давр мобайнида мактабгача таълим тизимини тубдан ислоҳ қилиш, тармоқни янада кенгайтириш ва болаларни боғчаларга қамраб олиш даражасини ошириш борасида ижобий натижаларга эришилгани ҳақида сўз юритди.

Таъкидландики, мактабгача таълимнинг муқобил шакллари яратилди. Хусусан, барча болаларга тенг имкониятлар яратиш мақсадида 25 мингта оилавий нодавлат мактабгача таълим ташкилоти фаолияти йўлга қўйилиб, уларга 662 минг нафар бола жалб қилинган.

Мактабгача таълим ташкилотларини қуриш имкони мавжуд бўлмаган олис ва чекка ҳудудларда «Ақлвой» лойиҳаси доирасида 156 та маҳаллада қайта жиҳозланган 72 та «Исузу» русумли автобуслар негизида 429 та мобил гуруҳ ташкил этилиб, уларга 9,5 минг нафар бола қамраб олинган.

ЮНИСЕФ халқаро болалар ташкилоти билан ҳамкорликда ташкил этилган 20 та «Турли хил ёшдаги мактабгача таълим гуруҳлари»га 496 нафар бола қатнаган.

Жаҳон банкининг «Болани эрта ривожлантириш» лойиҳаси доирасида ташкил этилган «Илк ривожланиш марказлари»га жами 1600 нафар бола жалб этилган.

2023 йилда тизимда қатор ўзгаришлар амалга оширилди. Хусусан, 3-7 ёшли болаларни мактабгача таълимга қамраб олиш даражаси 71,8 фоиздан 74 фоизга, 6 ёшли болаларни мактабга тайёрлов тизимига жалб этиш 91 фоиздан 93 фоизга етказилди. 4522 та давлат ва нодавлат мактабгача таълим ташкилоти ташкил этилди.

Бу йил тизимда қатор устувор вазифаларни амалга ошириш кўзда тутилмоқда. Йил якунига қадар болаларни мактабгача таълимга қамраб олиш даражасини 76 фоиз, 6 ёшли болаларни мактабга тайёрлов тизимига жалб этиш даражасини 96 фоизга етказиш режалаштирилган.

Тадбирда, шунингдек, мутахассислар Ўзбекистонда илк бор йўлга қўйилган «MELQO» халқаро воситаси асосида мактабгача таълим сифатини баҳолаш тизими ҳақида ҳам маълумот беришди. Унда айтиб ўтилганидек, «MELQO» халқаро воситаси бутун дунёда эрта ёшдаги болаларни парвариш қилиш ва таълим сифатини ўлчаш учун ишлатилади. Биринчи босқичда тасодифий танлаш усули ёрдамида республика бўйича 100 та мактабгача таълим ташкилоти танлаб олинган. Баҳолаш ва маълумотларни тўплаш сертификатланган мутахассислар томонидан амалга оширилади. Иккинчи босқич учун 250 та мактабгача таълим ташкилоти танлаб олинган.

Гулрухбегим ОДАШБОЕВА,
Қувончбек ТЎРАЕВ (фото)
«ISHONCH» мухбирлари

МУАССИС:
O‘zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

ISSN 2010-5002

2007-yil 11-yanvarda O‘zbekiston Matbuot va axborot agentligida 116-raqam bilan ro‘yxatga olingan.

«Ishonch» va «Ishonch-Доверие» gazetalari tahrir hay’ati:

Qudratilla RAFIQOV *(tahrir hay’ati raisi)*,
Ulug‘bek JALMENOV,
Anvar ABDUMUXTOROV,
Sayfullo AHMEDOV,
Akmal SAIDOV,
Ravshan BEDILOV,
Qutlimurot SOBIROV,
Suhrob RAFIQOV,
Shoqosim SHOISLOMOV,
Hamidulla PIRIMQULOV,
Nodira G‘OYIBNAZAROVA,
Anvar QULMURODOV *(Bosh muharrirning birinchi o‘rinbosari)*,

Mehriddin SHUKUROV *(Mas’ul kotib – «Ishonch»)*,

Valentina MARSENYAK *(Mas’ul kotib – «Ishonch-Доверие»)*

Bosh muharrir
Husan ERMATOV

Bo‘limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti – (71) 256-64-69
Huquq va xalqaro hayot – (71) 256-52-89
Milliy-ma’naviy qadriyatlar va sport – (71) 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash – (71) 256-85-43
Marketing va obuna – (71) 256-87-73

Hududlardagi muxbirlar:
Qoraqalpog‘iston Respublikasi – (+998-99) 889-98-20
Andijon viloyati – (+998-99) 889-90-23
Buxoro viloyati – (+998-90) 080-93-38
Jizzax viloyati – (+998-99) 889-90-34
Namangan viloyati – (+998-99) 889-98-02
Navoiy viloyati – (+998-99) 889-90-28
Samarqand viloyati – (+998-99) 889-90-26
Sirdaryo viloyati – (+998-99) 889-98-55
Surxondaryo viloyati – (+998-90) 379-19-70
Toshkent viloyati – (+998-99) 600-40-44
Farg‘ona viloyati – (+998-99) 889-90-24
Xorazm viloyati – (+998-99) 889-98-01
Qashqadaryo viloyati – (+998-99) 889-90-27

«Ishonch»dan olingan ma’lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko‘rsatilishi shart.
Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

Navbatchi muharrir: S. Abdurahmonov

Musahhihlar: D. Xudoyberganova, D. Ravshanova

Sahifalovchi: H. Abdujalilov

Bosishga topshirish vaqti – 00:20
Topshirildi – 00:40

Bahosi kelishilgan narxda

Manzilimiz: 100165, Toshkent shahri, Buxoro ko‘chasi, 24-uy.
E-mail: ishonch1991@yandex.uz

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi. Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.

Nashr ko‘rsatkichi: **133**

Umumiy adadi 35 087 та
Shundan:
7431 nusxasi «Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi – Toshkent shahri, Buyuk Turon ko‘chasi, 41-uyda;
19 182 nusxasi «Erudit» MCHJ bosmaxonasi – Samarqand shahri, Spitamen ko‘chasi, 270-uyda;
8474 nusxasi «Poligraf-Press» MCHJ bosmaxonasi – Marg‘ilon shahri, Turkiston ko‘chasi, 236-«b» uyda
chop etildi.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taboq.
Buyurtma 179

1 2 3 4 5 6